

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.3.7.2023(8)

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na Pana wystąpienie¹ z 27 czerwca 2023 r. na wstępie pragnę wyjaśnić, że kwestie dotyczące zasobów kadrowych komórek organizacyjnych urzędów wojewódzkich (UW) zajmujących się sprawami cudzoziemców oraz organizacja ich pracy, w tym obciążenia poszczególnych pracowników liczbą zadań, pozostają w zakresie właściwości kierowników tych urzędów. Z tego też powodu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) oraz Urząd do spraw Cudzoziemców (UdsC) nie dysponują danymi dotyczącymi liczby spraw przypadających na każdego pracownika UW wykonującego zadania związane z wydawaniem decyzji o udzielenie poszczególnych rodzajów zezwoleń, w tym obciążenia nimi poszczególnych UW oraz nie prowadzi w tym zakresie analiz.

Odnosząc się do kwestii wsparcia finansowego i kadrowego urzędów wojewódzkich należy wskazać, że w bieżącym roku dla osób zatrudnionych w UW zostały przyznane dodatkowe środki na wzrost wynagrodzeń w kwocie 80 mln złotych. Środki te były zapisane w rezerwie celowej poz. 44 pn. *Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych*. Przyznana na dodatkowe podwyżki kwota obejmuje: wzrost wynagrodzenia (wszystkie jego składniki, czyli wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy, premia i inne dodatki) oraz wydatki relacjonowane (m.in. nagrody, odprawy). Uwzględnia również pochodne od wynagrodzeń, tj. składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy (bez Pracowniczych Planów Kapitałowych).

Zgodnie z przyjętym założeniem, podwyżki zostały rozdysponowane dla kluczowych pracowników merytorycznych korpusu służby cywilnej UW. Podwyżki mogą dotyczyć także innych stanowisk (w szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami UW) – w tym pracowników niemnożnikowych. Celem wzrostu wynagrodzeń jest zwiększenie konkurencyjności płac specjalistów zatrudnionych w UW wobec działających na rynku pracy innych urzędów oraz podmiotów gospodarczych, stąd podwyżki są zróżnicowane, w związku z różnicami w płacach w sektorach: administracji rządowej i gospodarki w poszczególnych województwach². O ostatecznym podziale kwot na podwyżki decydują poszczególni wojewodowie. W procesie podziału środków na poszczególne grupy stanowisk były one konsultowane przez związki zawodowe działające w danym UW.

Podwyżki obejmują okres od 1 stycznia 2023 r. - podobnie jak podwyżka wynikająca z ustawy budżetowej na 2023 r. w wysokości 7,8%. Jednocześnie informuję, że MSWiA

¹ Sygn. XI.541.31.2021.KM.

² Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego – stan na grudzień 2022 r.

nie dysponuje szczegółowymi kryteriami, które zostały przyjęte w poszczególnych UW przy rozdziale kwot na dodatkowe podwyżki dla pracowników.

Odnosząc się do kwestii zwiększania obsady stanowisk związanych z obsługą wniosków cudzoziemców i prowadzeniem postępowań o wydanie zezwolenia na pobyt i pracę należy wskazać, że w 2020 r. dla urzędów wojewódzkich oraz UdsC, zostało przydzielonych dodatkowych 200 etatów³. Ponadto w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw⁴ na realizację zadań z niej wynikających przydzielono UW dodatkowych 180 etatów.

W kwestii uregulowań prawnych ukierunkowanych na usprawnienie prowadzonych przez wojewodów postępowań administracyjnych w obszarze legalizacji pobytu, pragnę poinformować, że *ustawa zmieniająca* - która weszła w życie 29 stycznia 2022 r. - wprowadziła szereg zmian w przepisach ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach⁵. Ich celem było usprawnienie procesu wydawania decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, a zatem podstawowego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy udzielanego cudzoziemcom, jak również eliminacja zaległości, jakie powstały w tym zakresie w związku z bardzo dużym wzrostem liczby wniosków o udzielenie tego zezwolenia, składanych na przestrzeni lat 2016-2021.

Ponadto wprowadzono podstawę prawną⁶ do wymiany informacji - za pomocą środków komunikacji elektronicznej - pomiędzy wojewodą oraz Szefem UdsC a organami, do których w toku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy zwrócono się o przekazanie informacji czy wjazd cudzoziemca na terytorium RP i jego pobyt na tym terenie mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego⁷. Analogiczną podstawę prawną wprowadzono dla wymiany informacji w postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały - nowy przepis art. 207 ust. 6a ustawy, oraz - poprzez odesłanie zawarte w art. 223 ustawy - w postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (UE).

Do katalogu okoliczności niewymagających uzyskania nowego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, ani jego zmiany, dołączono dwa nowe warunki: zmiana nazwy stanowiska, na jakim cudzoziemiec wykonuje pracę, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków; oraz zwiększenie wymiaru czasu pracy przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia⁸.

Ustanowiono nowy tryb zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, obejmujący również zmianę podmiotu powierzającego jej wykonywanie, z zachowaniem w obrocie prawnym karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem pierwotnego zezwolenia podlegającego zmianie⁹.

³ W tym 30 dla UdsC.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 91, dalej *ustawa zmieniająca*.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm., dalej *ustawa*.

⁶ Nowy przepis art. 114 ust. 1a ustawy.

⁷ Komendant oddziału Straży Granicznej, komendant wojewódzki Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

⁸ Nowe brzmienie przepisu art. 119 ustawy.

⁹ Nowe brzmienie przepisu art. 120 ustawy oraz nowe przepisy art. 120a-120b ustawy.

Wprowadzono szczególny tryb zakończenia wszczętych przed dniem 1 stycznia 2021 r. postępowań w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, które to postępowania nie zostały zakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej¹⁰. Tryb ten polega na tym, że organ prowadzący takie trwające postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy udziela zezwolenia na okres 2 lat licząc od dnia wydania decyzji, nie badając spełnienia wymogów pozytywnych jego udzielenia, określonych w przepisach art. 114 ust. 1 ustawy, albo odmawia jego udzielenia w trzech przypadkach, tj.: gdy obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany, gdy dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu lub gdy udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy sprzeciwiają się względy obronności, bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących RP.

Ponadto, w warunkach kolejnego wzrostu liczby wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych w 2022 r., w tym spowodowanego rozpoczęciem działań wojennych na terytorium Ukrainy, Szef UdsC formułował rekomendacje takiego stosowania przepisów ustawy, które w pewnych aspektach skutkują ułatwieniem w prowadzeniu postępowań przez wojewodów. Takim rozwiązaniem jest m.in. regulacja zawarta w art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹¹ zgodnie z którą obywatele Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium RP, znajdują się obecnie w sytuacji prawnej podmiotowego zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, o którym mowa w art. 87 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹², co przekłada się na szereg zwolnień i ułatwień przy procedowaniu postępowań w sprawach udzielenia rodzajów zezwolenia na pobyt czasowy związanych z wykonywaniem pracy, w szczególności zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ust. 1 ustawy oraz potencjalne zmniejszenie liczby nowych wniosków o udzielenie lub zmianę tego zezwolenia.

Ponadto pragnę zapewnić, że MSWiA podejmuje nieustannie działania mające na celu poprawę sytuacji w poszczególnych UW między innymi w formie rozwiązań legislacyjnych mających na celu usprawnienie oraz skrócenie czasu oczekiwania na wydanie decyzji.

Z poważaniem
z up. Paweł Szefernaker
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

¹⁰ Art. 8-11.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 735, z późn. zm.